

Schriftelijke vragen 2025 Z/25/794668 /D-990983

Formulier voor het beantwoorden van (een) schriftelijke vra(a)g(en) als bedoeld in artikel 51 van het **Reglement van Orde** voor de vergadering van de raad van de gemeente **Gorinchem**.

Schriftelijke vragen van Mw. S. de Lange en Dhr. J. van der Geest van de fractie CDA, inzake samen radicaal vergroenen, d.d. 31 juli 2025

Gorinchem wil vergroenen en dan wel radicaal en stelt daarom een beleidskader vast voor deze vergroening. In dit kader wordt gesproken over zowel de publieke als de private ruimte en is ruimte voor zowel groen als blauw. Dit om zo in gezamenlijkheid met partijen zoals het waterschap invulling te geven aan opgaves zoals klimaatadaptatie en de kaderrichtlijn water.

Er wordt alleen gesproken over private ruimte als dat van inwoners en niet die van bedrijven. Dit terwijl bedrijfsterreinen doorgaans niet bekend staan om hun biodiverse of groene inrichting.

1. In hoeverre wil men bedrijven gaan stimuleren/verplichten om te gaan vergroenen met oog voor biodiversiteit en meer natuurlijke verkoeling (met als bijkomend voordeel lagere energielasten)?
2. Zijn hier al stappen in gezet zoals het peilen van de welwillendheid via een uitvraag bij bedrijven en bedrijvencollectieven, zoals het IKG?
 - a. Zo ja, wat hebben de bedrijven aangegeven?
 - b. Zo nee, zou het college dit willen bespreken met (onder andere) het IKG?

Naast groen verdient blauw ook aandacht, dit met oog op de Kader RichtlijnWater (KRW) en het voorkomen van verzilting. Toename van warmere en droge periodes zorgen voor een hogere waterbehoefte van mens, dier en plant. Dat betekent dat we er niet moeten zorgen met elkaar dat we water zo snel mogelijk moeten afvoeren, maar ook beter moeten vasthouden.

3. Op welke manier wil de gemeente zich inzetten voor het vasthouden van zoet water en zo voorkomen dat dit wordt afgevoerd via oppervlaktewater of Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)?
4. Welke concrete maatregelen gaat de gemeente uitvoeren om de waterkwaliteit en daarmee biodiversiteit te verbeteren zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers wat ook bijdraagt in de strijd tegen de Amerikaanse rivierkreeft?

Antwoorden van burgemeester en wethouders d.d. 02-09-2025:

1. In hoeverre wil men bedrijven gaan stimuleren/verplichten om te gaan vergroenen met oog voor biodiversiteit en meer natuurlijke verkoeling (met als bijkomend voordeel lagere energielasten)?

De gemeente streeft ernaar de vergroening van bedrijventerreinen te bevorderen, met als doel hittestress te verminderen en de biodiversiteit te vergroten. Er liggen mooie kansen om de vergroening samen met het bedrijfsleven aan te pakken. Bedrijventerreinen waar ondernemers al intrinsiek gemotiveerd zijn, vormen hierbij de meest kansrijke gebieden. Deze gezamenlijke aanpak komt bijvoorbeeld al naar voren bij de verkenning van een energyhub tussen bedrijven in Oost.

Ook in het programma Blikse Natuur legt de gemeente de nadruk op het bieden van en stimulansen voor bestaande bedrijven die hun terrein willen vergroenen. Dit met bijzondere aandacht voor bedrijven die al gemotiveerd zijn om te verduurzamen en samen te werken aan groene initiatieven.

De gemeente werkt ook samen met nieuw te vestigen bedrijven om een groene werkomgeving te realiseren. Hierbij neemt de gemeente een meer sturende rol aan. Zo zijn er voor het bedrijventerrein Groote Haar groeneisen opgenomen in het bestemmingsplan. Nieuwe bedrijven moeten voldoen aan het Beeldkwaliteitsplan, waarin vergroeningseisen zijn opgenomen. Daarnaast is er een uitgifteprotocol ontwikkeld, waarin extra eisen voor vergroening zijn opgenomen bij nieuwe vestigingen.

Via het programma Blikse Natuur werkt de gemeente aan plannen om in heel Gorinchem, ook op nieuwe bedrijventerreinen, voldoende groen te realiseren. Dit kan echter pas volledig effectief worden vastgelegd wanneer vergroening via het omgevingsplan wettelijk wordt geborgd.

2. Zijn hier al stappen in gezet zoals het peilen van de welwillendheid via een uitvraag bij bedrijven en bedrijvenscollectieven, zoals het IKG?

a. Zo ja, wat hebben de bedrijven aangegeven?

b. Zo nee, zou het college dit willen bespreken met (onder andere) het IKG?

De gemeente werkt goed samen met het bedrijven en bedrijvenscollectieven, zoals het IKG. De eerste stappen zijn gezet om te peilen hoe bereid bedrijven zijn om hun terreinen te vergroenen. In het laatste kwartaal van 2025 stuurt de gemeente een enquête voor het programma erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. Deze enquête bevat vragen over de kwaliteit van de openbare ruimte, maar ook over de kwaliteit van de private terreinen die grenzen aan openbare wegen. In de enquête worden ook vragen opgenomen over vergroening en de mogelijkheden om dit te verbeteren. De IKG wordt hierbij betrokken.

3. Op welke manier wil de gemeente zich inzetten voor het vasthouden van zoet water en zo voorkomen dat dit wordt afgevoerd via oppervlaktewater of Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)?

De gemeente werkt, samen met het waterschap Rivierenland, aan een gebalanceerd waterbeheer om zoet water zoveel als mogelijk vast te houden. Met het oog op het veranderende klimaat is het noodzakelijk om anders om te gaan met water. De gemeente volgt steeds vaker een voorkeursvolgorde om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de natuurlijke waterkringloop. Het hemelwater wordt, waar mogelijk, eerst lokaal vastgehouden, bijvoorbeeld in groene voorzieningen of door het water in het oppervlaktewater op te slaan. Pas als dit niet mogelijk is, wordt het regenwater afgevoerd naar het riool. Dit staat in het Omgevingsprogramma riolering en stedelijk water.

Door het hemelwater zoveel mogelijk af te koppelen en lokaal vast te houden, wordt voorkomen dat te veel water direct naar de rioolzuiveringsinstallatie (RWZI) gaat. Bij inrichtingsplannen wordt vaker gekeken naar oplossingen zoals halfverharding, groene waterberging die droogvalt, sedumdaken of andere duurzame maatregelen.

De gemeente werkt samen met het waterschap aan slimme oplossingen. In het oostelijk deel van Gorinchem is bijvoorbeeld een 'slimme stuw' geplaatst die de afvoer van water uit het stedelijk gebied beperkt. Dit zorgt ervoor dat de aangelegde waterberging beter wordt benut en het water benedenstrooms, in het landelijke gebied, niet te veel belast wordt. Zo kan ook zoetwater langer vastgehouden worden. Het waterschap past flexibel peilbeheer toe, zodat het waterpeil binnen bepaalde marges kan fluctueren. Dit voorkomt dat er te veel water moet worden ingelaten of uitgelaten.

4. Welke concrete maatregelen gaat de gemeente uitvoeren om de waterkwaliteit en daarmee biodiversiteit te verbeteren zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers wat ook bijdraagt in de strijd tegen de Amerikaanse riviervrees?

De Amerikaanse gestreepte rivierkreeft komt voor in Gorinchem en omgeving en vormt een bedreiging voor de waterkwaliteit en biodiversiteit. Deze kreeften zorgen voor schade aan het watersysteem, wat leidt tot een afname van onderwaterflora en meer vertroebeling van het water. Er zijn echter weinig concrete cijfers over de mate van achteruitgang van de waterkwaliteit.

In het programma Blikse Natuur werkt de gemeente aan een plan om de waterkwaliteit te verbeteren en de overlast van rivierkreeften te verminderen. Maatregelen zoals het beperken van droogte en het voorkomen van overstorten worden genomen om de waterkwaliteit te verbeteren.

Een van de aanpakken is het aanpassen van de oevers van wateren. In plaats van beschoeide waterkanten worden er de komende jaren meer natuurvriendelijke oevers aangelegd. Hierdoor neemt de waterkwaliteit zichtbaar toe, omdat er meer waterleven mogelijk is in de ondiepe delen van het water. Deze natuurvriendelijke oevers bieden een betere omgeving voor de natuurlijke vijanden van de rivierkreeften, omdat de kreeften op deze plekken beter gevangen kunnen worden.

Hoewel de gemeente beperkt is in haar mogelijkheden om de rivierkreeften direct te bestrijden, onderzoekt de gemeente wel of het mogelijk is om een gecertificeerde beroepsvisser in te zetten in de lokale wateren om de overlast te beperken. Verder werkt het waterschap samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht aan een plan om de rivierkreeften in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden te weren. De inzichten die dit in de toekomst oplevert kan de gemeente mogelijk ook gebruiken om zelf rivierkreeften te weren.

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

ValidSigned door Heleen Kromkamp
op 10-09-2025

ValidSigned door Reinie Melissant
op 11-09-2025